

Európa földrajza II.

- Skandinávia és a Balti államok -

Pecsmány Péter

Tudományos munkatárs

Földrajz-Geoinformatika Intézet

ecopeter@uni-miskolc.hu

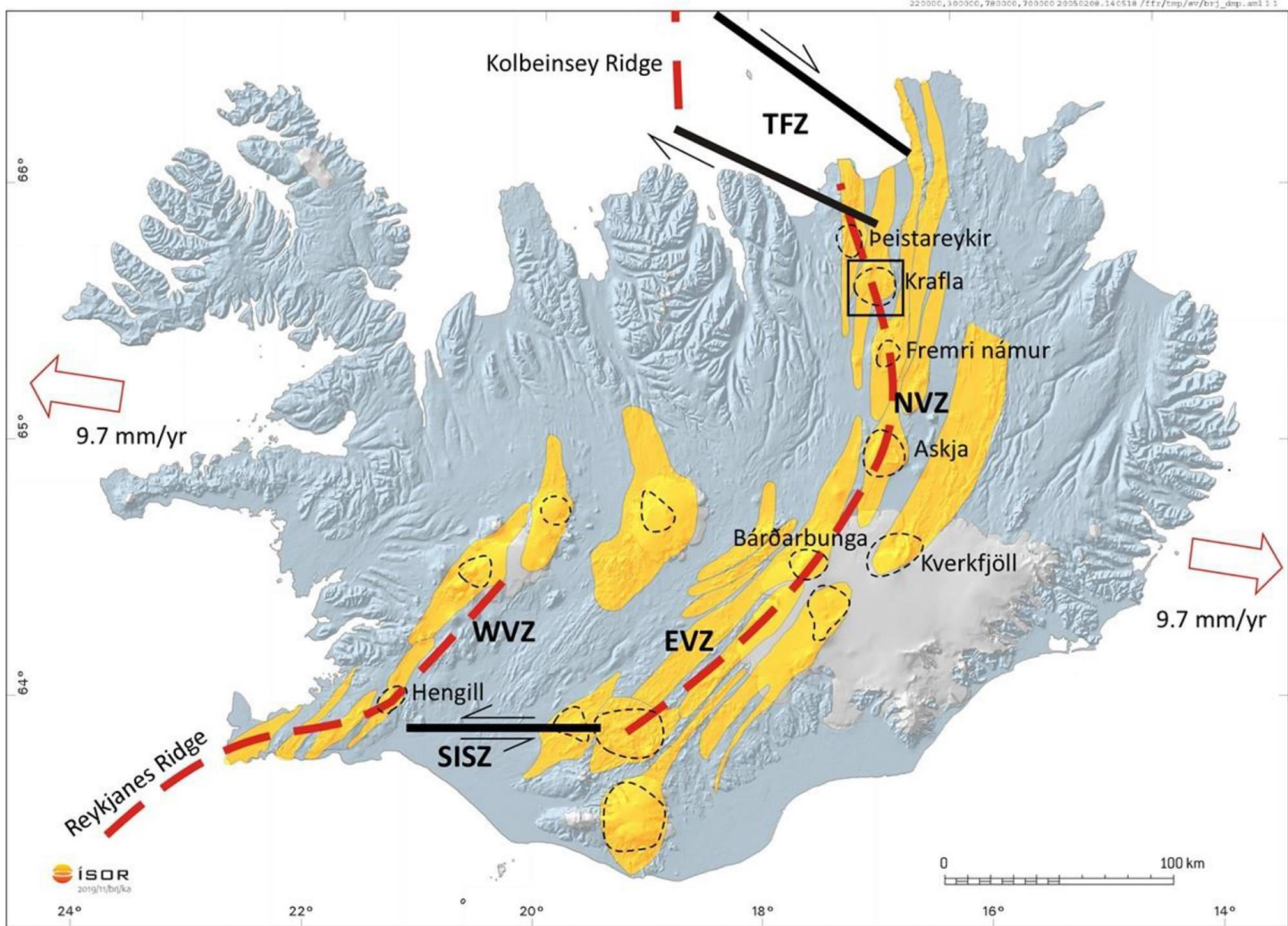
“

Felfedező és geographus tehát nem egy. Felfedezés és földrajz sem az. És a felfedezések történetében hibásan látják a földrajznak, mint tudománynak a történetét vagy annak legfőbb részét. Különösen akkor, ha felfedezők és évszámok és felfedezett vagy bejárt területek felsorolásával elégednek meg. A felfedezések összessége földrajzi folyamat csak, amely tápot, tárgyakat ad az egyes tudományoknak.

gróf. Teleki Pál
miniszterelnök, geográfus

1. Izland

Izland

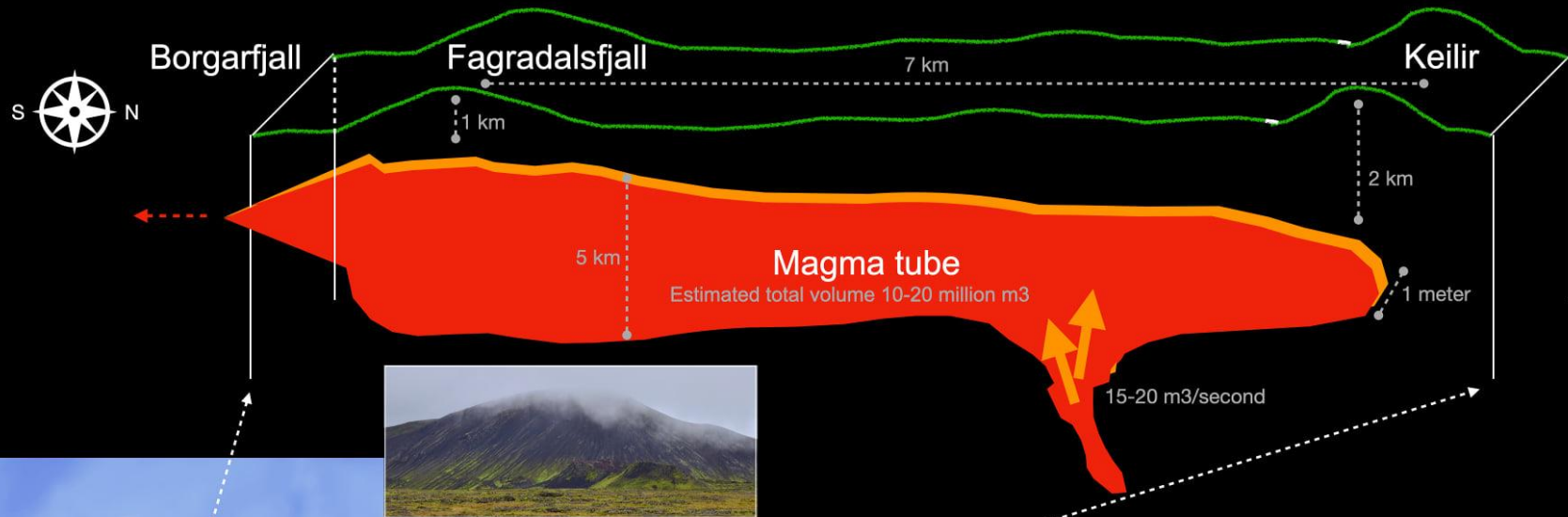

Reykjavik

Főváros, igazgatási és kulturális központ. Az egyetlen olyan főváros a világon, amelynek utcáit is fűtik. Ez, a szigeten fellelhető, hatalmas mennyiségű geotermikus energiának köszönhető. Erre az energiára üvegházak épültek szerte az országban, valamint nagy energia igényű iparágak telepedtek meg. Jelentős kohászata és gépgyártása van. Olajfinomítása a helyi igényeket elégíti ki.

A view below the surface of Reykjanes in Iceland

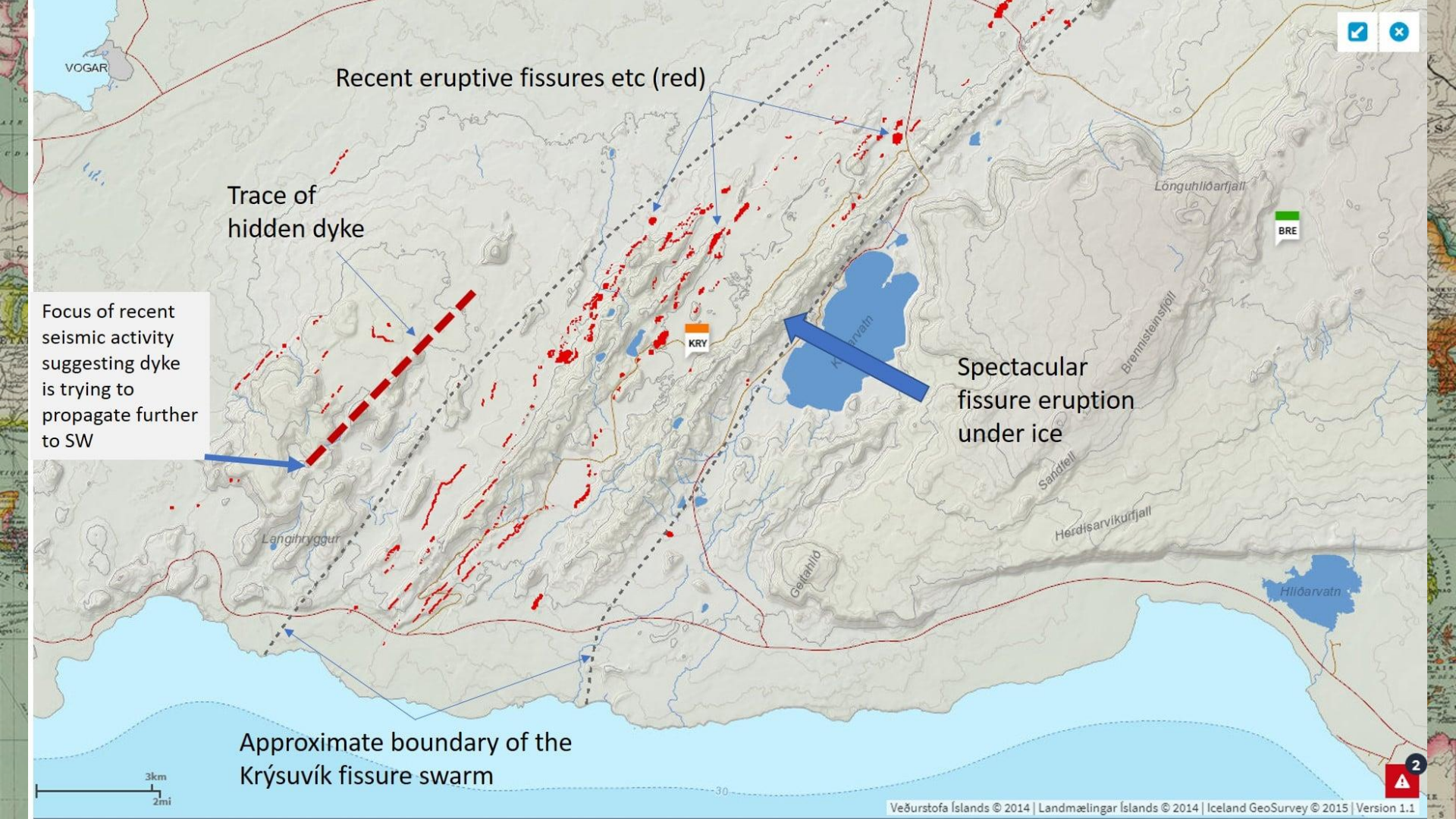

Reykjanes is home to a series of volcanic fissures streaking through the bottom of the peninsula. From a channel on the 5 km deep bottom of the magma tube, 15 to 20 cubic meters of liquid rock (magma) per second (!) flows up into the magma tube. That is what causes the earthquakes of recent weeks. Therefore, the magma tube expands and grows thicker and is thought to have already reached a volume of 15 million cubic meters. The magma flow has already spread south towards Borgarfjall, toward the sea. Chances are that the magma is also looking for a way out to the height. Then an eruption is a fact!

Recent eruptive fissures etc (red)

Trace of
hidden dyke

Focus of recent
seismic activity
suggesting dyke
is trying to
propagate further
to SW

Spectacular
fissure eruption
under ice

Approximate boundary of the
Krýsuvík fissure swarm

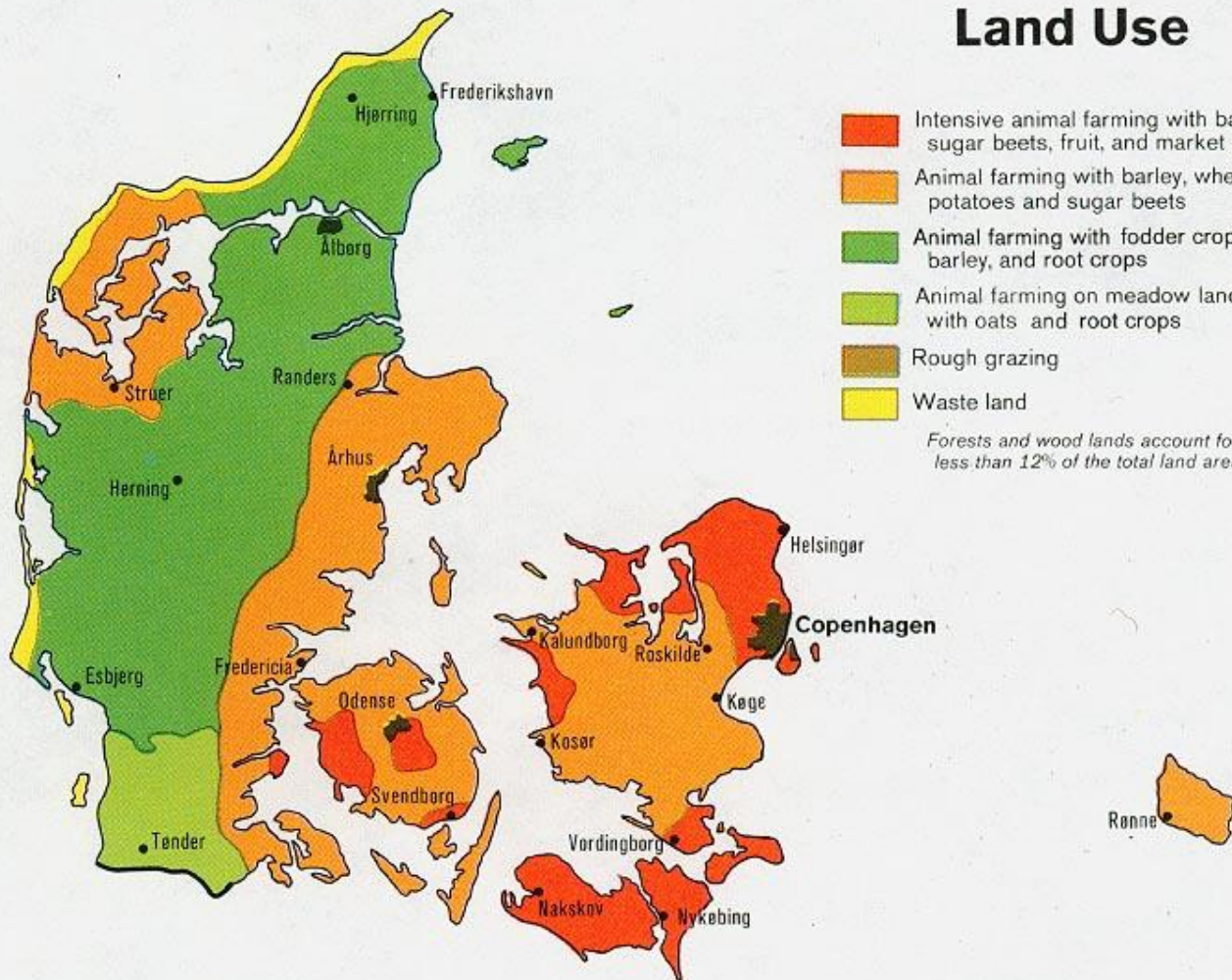
2. Dánia

Land Use

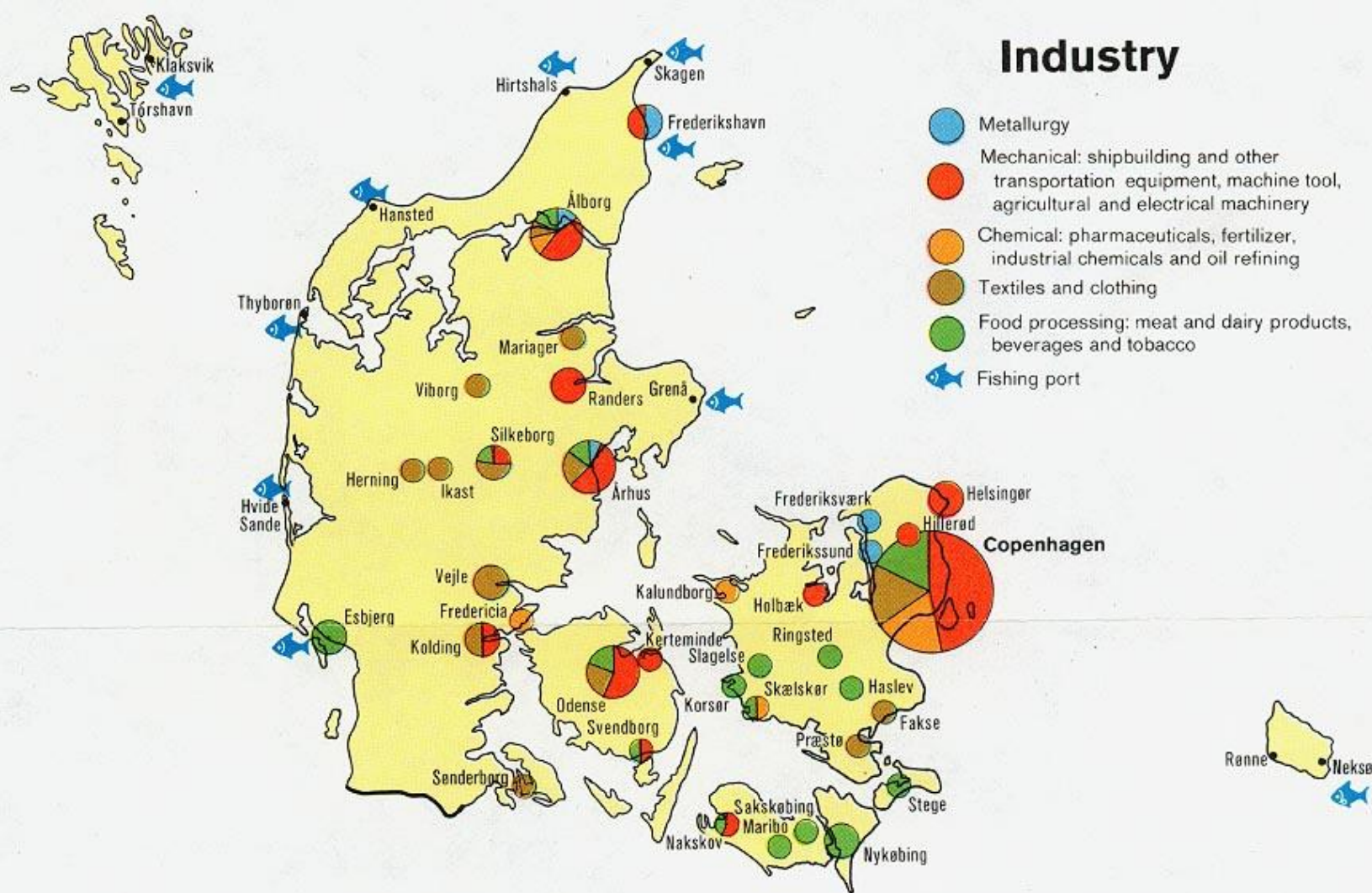
- Intensive animal farming with barley, wheat, sugar beets, fruit, and market gardening
- Animal farming with barley, wheat, rye, potatoes and sugar beets
- Animal farming with fodder crops, barley, and root crops
- Animal farming on meadow land with oats and root crops
- Rough grazing
- Waste land

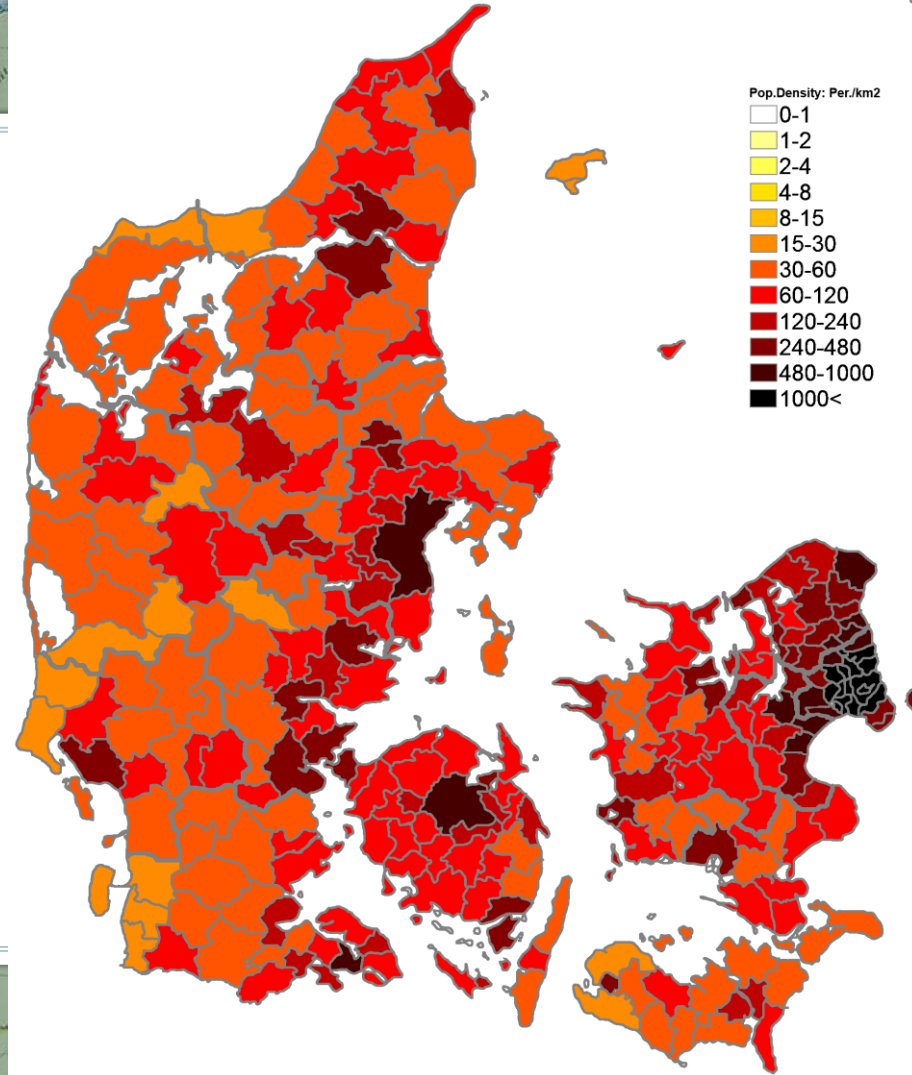
Forests and wood lands account for less than 12% of the total land area

Industry

- Metallurgy
- Mechanical: shipbuilding and other transportation equipment, machine tool, agricultural and electrical machinery
- Chemical: pharmaceuticals, fertilizer, industrial chemicals and oil refining
- Textiles and clothing
- Food processing: meat and dairy products, beverages and tobacco
- Fishing port

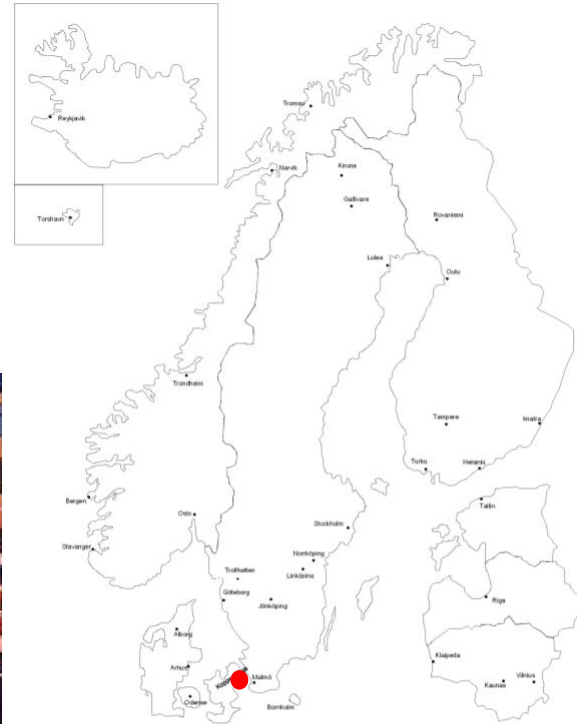

Dánia

Koppenhága

Az ország fővárosa, a közigazgatás, a kultúra és az oktatás központja. A szerény szaktudást igénylő iparágak mára eltűntek a városból, helyüket a nehézipari ágazatok vették át. Legjelentősebb a gépgyártás, a vegyipar és az élelmiszeripar. Fontos közlekedési csomópont, legjelentősebb a hajóforgalom, amely a Balti- és az Északi-tenger között Koppenhága szomszédságában halad

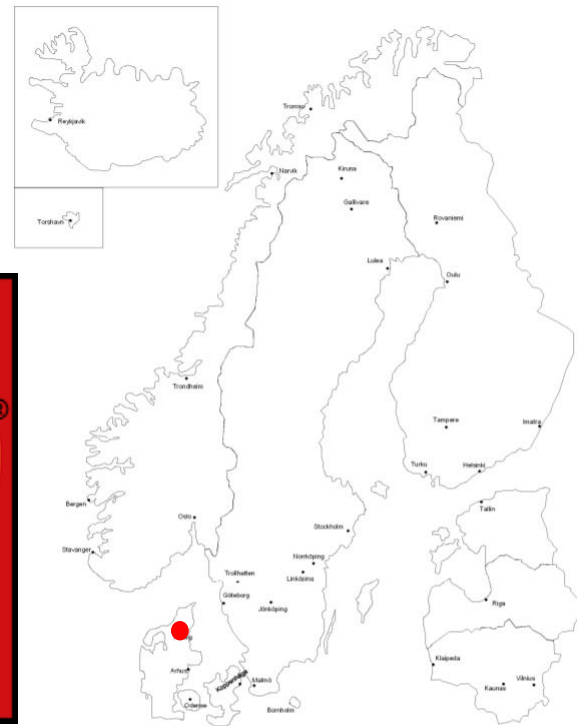

Dánia

Alborg

Kohászata és kénsavgyártása norvég alapanyagra települt. Cementgyára helyben bányászott mészkövet dolgoz fel. Közélében található a LEGO cég központja.

Dánia

Århus

Kikötőforgalma jelentős. A hajóépítés és -javítás, valamint a mozdonygyártás a legfontosabb iparágai.

Dánia

Odense

Az ország legjelentősebb élelmiszeripari központja, főként a búza- és cukorrépatermelése kiemelkedő, valamint az ezekre épülő malom- és cukoripar.

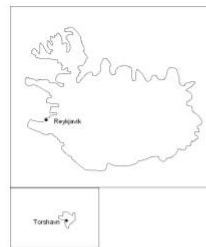

Dánia

Bornholm

A szigeten rendkívül jelentős a bányászati tevékenység. Gránitot és kaolint bányásznak, ez utóbbi a koppenhágai porcelánipar alapja. A sziget kedvelt fürdőhely is, így idegenforgalma is jelentős.

Dánia

Torshavn

A Feröer-szigetek legjelentősebb települése. A lakosok a halászatból és a birka tartásból élnek. Jelentős a Dánia és Izland közötti komphajó forgalomból adódó egyéjszakás idegenforgalom is.

3.

Norvégia

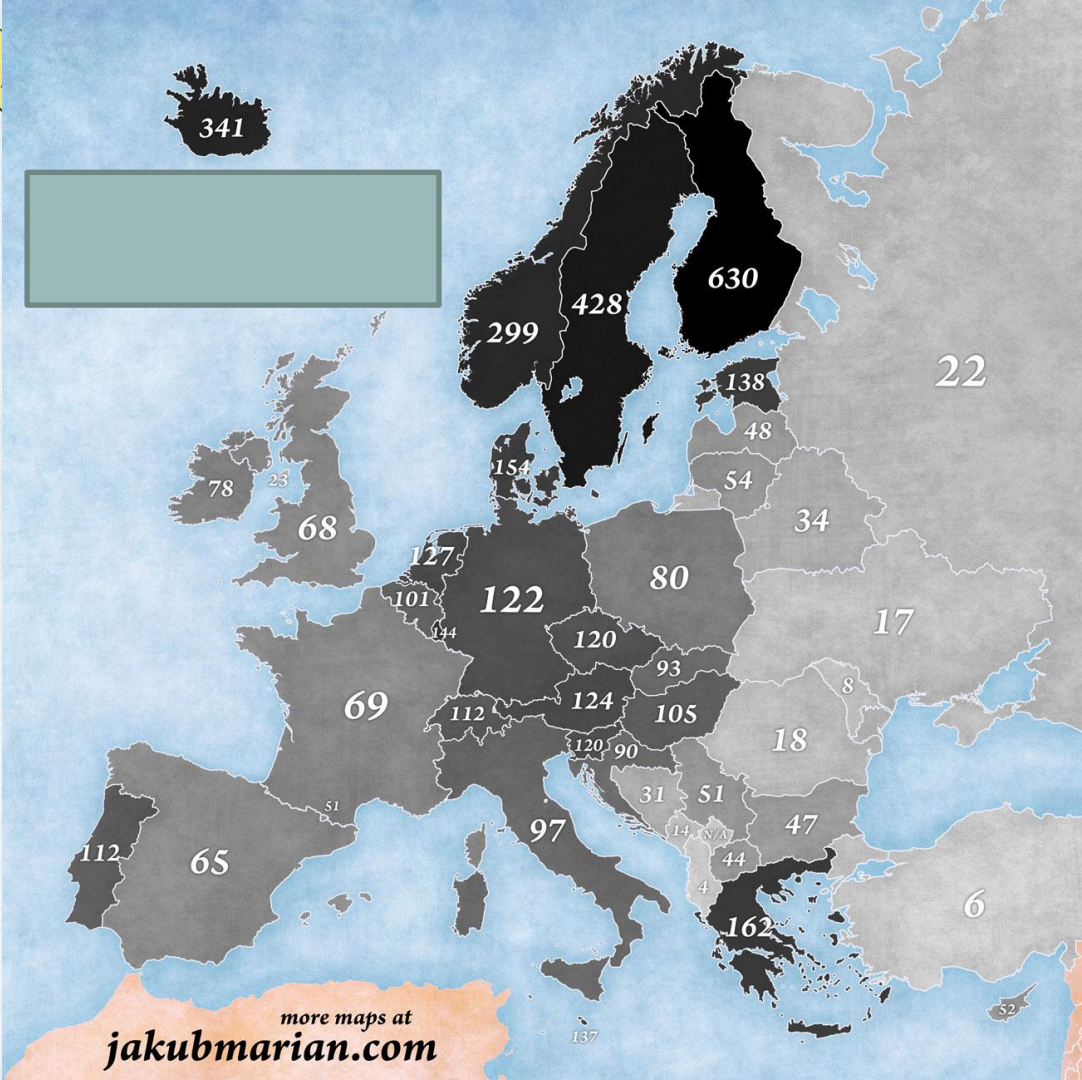
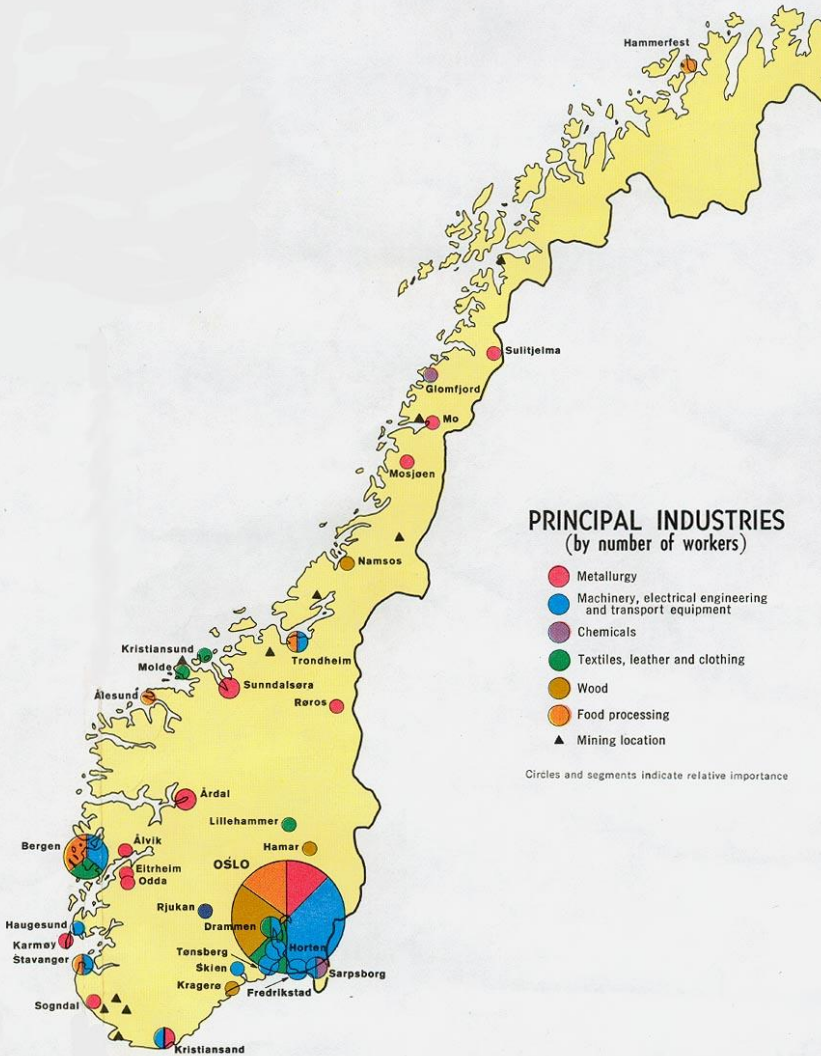
Population (Norway)

Statistics from
Statistics Norway

274 km

Image NASA
Image © 2008 TerraMetrics

Az ország fővárosa, legfontosabb iparágai a hajójavítás és -építés, ami nem csak a fővárost látja el megélhetéssel, hanem a környező kisebb településeket is. Adottságainak köszönhetően a fémipar és a gépgyártás fejlődött erőteljesen. Ezen felül a fa- és papíripár a vezető gazdasági ágazat. A közigazgatás, a kultúra és az oktatás egyik legjelentősebb központja is a főváros.

Norvégia

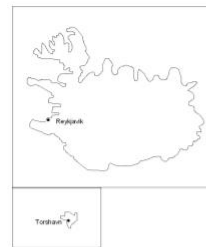

Stavanger

Jelentőségét a halászat és a selfen kitermelhető szénhidrogének bányászata adja. A halászat több évszázados múltra tekint vissza, míg a kőolaj- és földgázbányászat a XX. század második felében fejlődött jelentősen. Mára a város az irányítója a norvég bányászatnak, valamint az egyik legjelentősebb fúrótorony összeszerelő bázissá vált

A legészakibb Hanza város volt, sokáig Norvégia legjelentősebb kikötője. Napjainkban a textilipar és a hajóépítés legjelentősebb központja. Közéleiben rendkívül sok jelentős vízierőmű található és az itt termelt áramot alumíniumkohók használják fel.

Norvégia

Trondheim

Az ország legrégebbi városa, jelenleg is a legjelentősebb kulturális központ. Halászatára az alapja sokoldalú élelmiszeriparának. Nehéziparát meghatározza piritbányászata, amelyre elektrokohászat és elektroacélgártás települ.

Norvégia

Narvik

A svéd vasércbányászat egyik legjelentősebb exportkikötője, télen az egyetlen.

Norvégia

Tromsø

Az északi országrész egyetlen jelentős települése. Fontos kereskedelmi és idegenforgalmi központ.

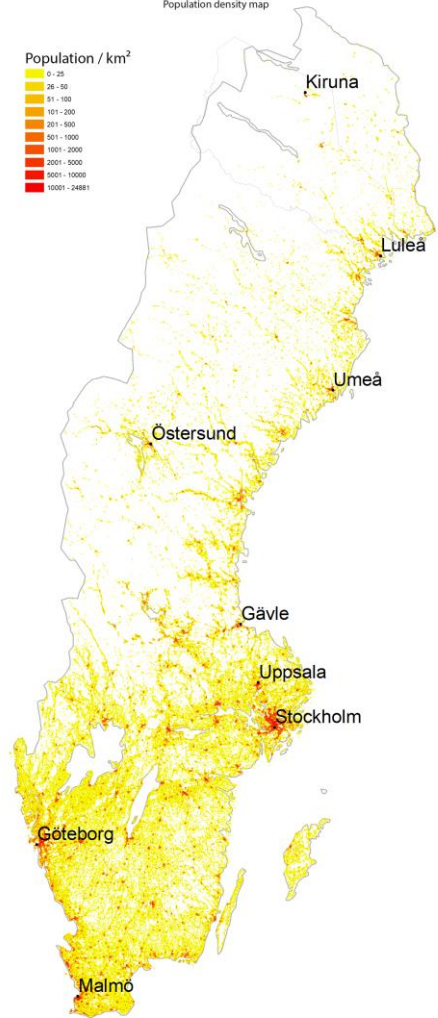
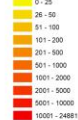
4. Svédország

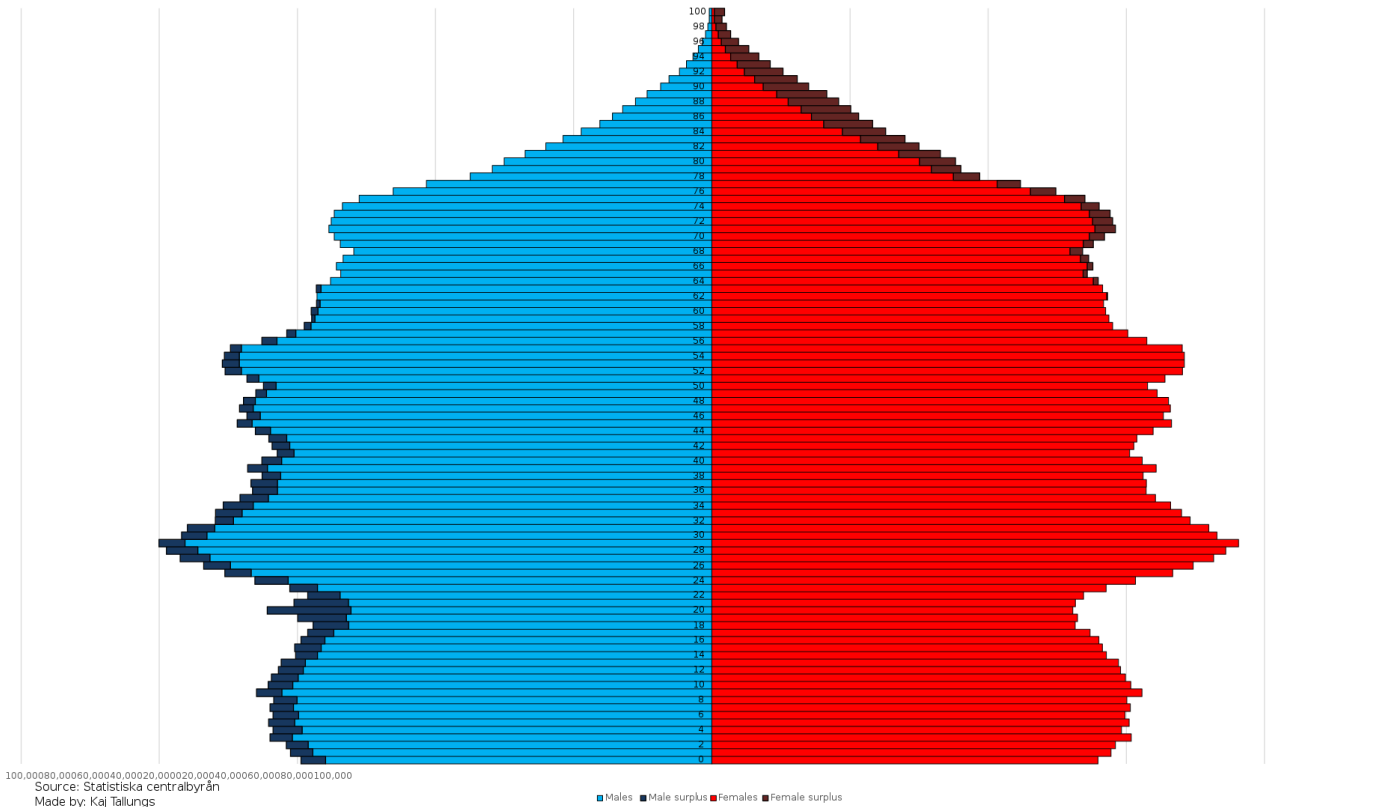
Sweden

Population density map

Population / km²

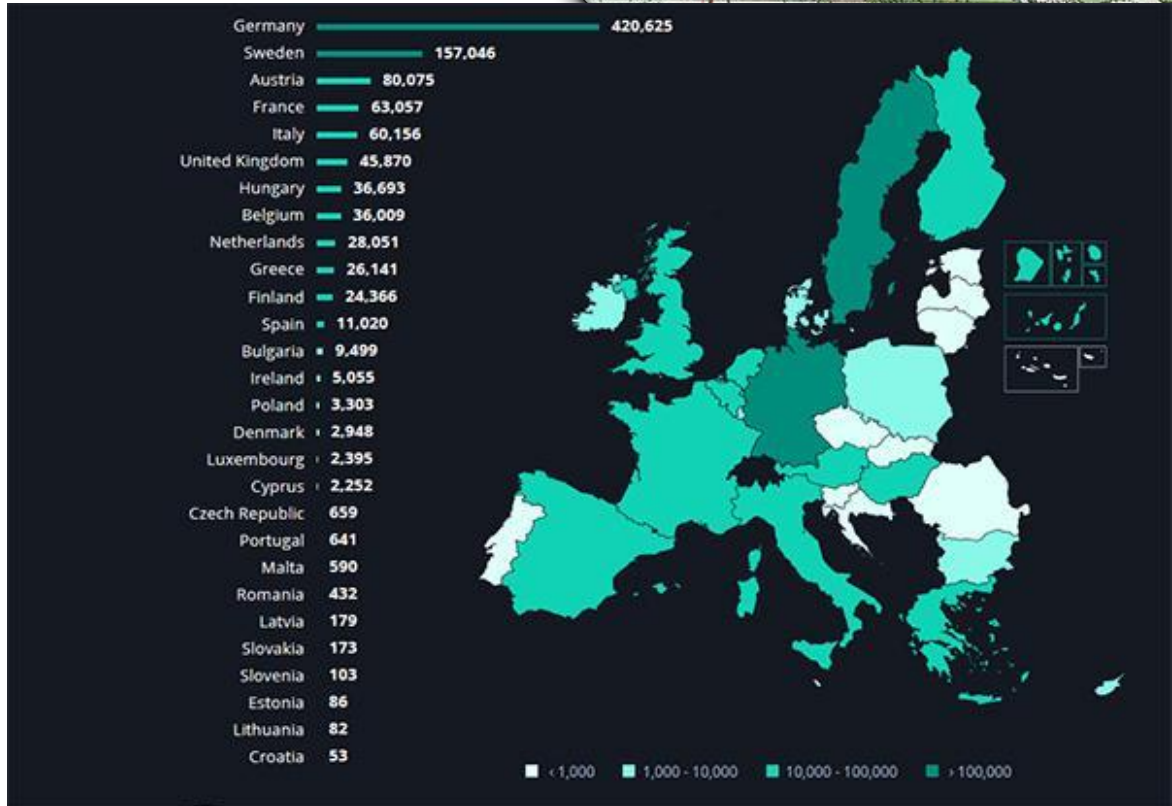
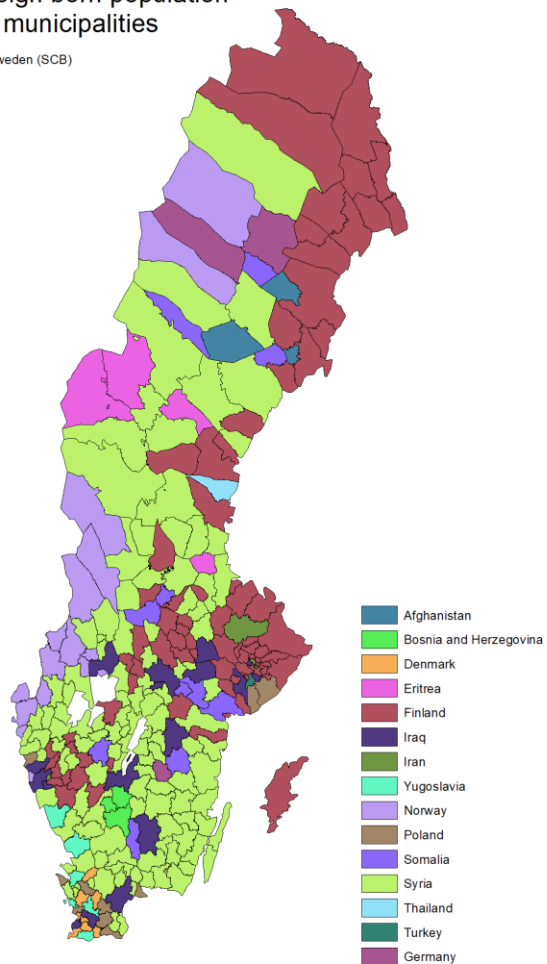

Sweden Age Structure 2019

Largest foreign born population in Swedish municipalities

Data from Statistics Sweden (SCB)

Svédország

Stockholm

Az ország fővárosa egyben legjelentősebb települése is. Körülötte jelentős agglomeráció alakult ki, sok alvóvárossal. A legjelentősebb élelmiszeripari központ is a főváros, ahol a déli országrész termékeit és a tenger gyümölcseit dolgozzák fel. A nehézipara a legjelentősebb (svédacél), ezen belül az alapanyaggyártáson túl az autógyártás és a finommechanikai ipar emelkedik ki. Jelentős a fafeldolgozás és a papíripar is, valamint az erre települő nyomdaipar. Nem hiányozhat a város palettájáról a kőolajfinomítás és az ehhez kapcsolódó vegyipar és textilgyártás sem. Jelentős idegenforgalmat is vonz a város, amit óvárosának és különleges fekvésének köszönhet. A város több tucat apró szigetre épült.

Svédország

Norrköping

Élelmiszeripara és textilgyártása emelkedik ki a könnyűipari ágazatok közül. A nehéziparban a színesfémkohászat a vezető ágazat. Legjelentősebb iparága a fafeldolgozás és az ehhez kapcsolódó papír- és nyomdaipar.

Svédország

Linköping

Autó- és repülőgépiparával emelkedik ki a környező városok sorából. Itt található a SAAB cég egyik legjelentősebb bázisa.

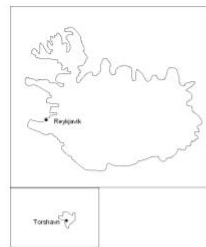

Svédország

Jönköping

A hazai alapanyagokra építve jelentős gépgyártó központ, ezen felül a környező erdők fáiból hatalmas bútoripari központtá nőtte ki magát.

Svédország

Malmö

A déli országrész legjelentősebb városa. Az ország termőterületei délen találhatóak, így Malmö az egyik legnagyobb élelmiszeripari központ. Fontos még a textilipar és a gépgyártás, ami elsősorban a hajógyártást és -javítást jelenti. Ipára a kikötőjében összpontosul, ahol a fémfeldolgozása a vezető szerep

Svédország

Göteborg

A nyugati partvidék legjelentősebb városa. Elsőként a ffeldolgozás és a bútóipar telepedett meg itt, majd ezt követően kialakult a mezőgazdasági termékekre települő cukorgyártás és textilipar. Nehéziparából kiemelkedik az itt székelő Volvo autógyár, valamint igen jelentős a hajógyártása és -javítás. Kikötője jelentős export-import forgalmat bonyolít le. Az export termékek között a fából készült áruk játsszák a főszerepet, míg az import termékek között első helyen a kőolaj és finomított termékei állnak. Jelentős vegy- és textiliparral is büszkélkedhet a város.

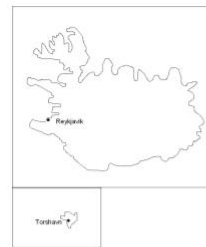

Svédország

Trollhättan

Kedvező fekvése indította fejlődésnek. Jelentős víziergiát termel, amire vas és színesfémkohászat települt. A járműgyártás egyik legjelentősebb központja a SAAB repülő- és hajómotorokat, a NOHAB pedig mozdonyokat gyárt a városkában (55 ezer lakos).

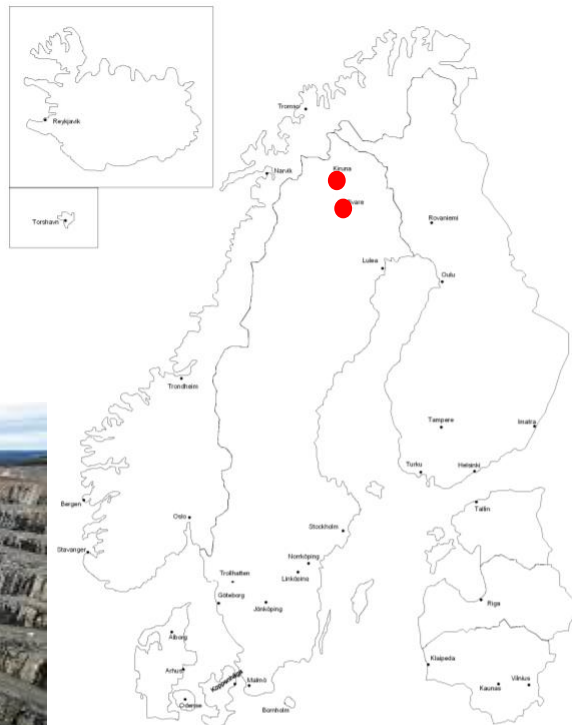

Svédország

Gällivare, Kiruna

Kiemelkedő vasérclelőhelyek közelében található két település, amelyek teljes egészében a bányászatból tartják fenn magukat.

Svédország

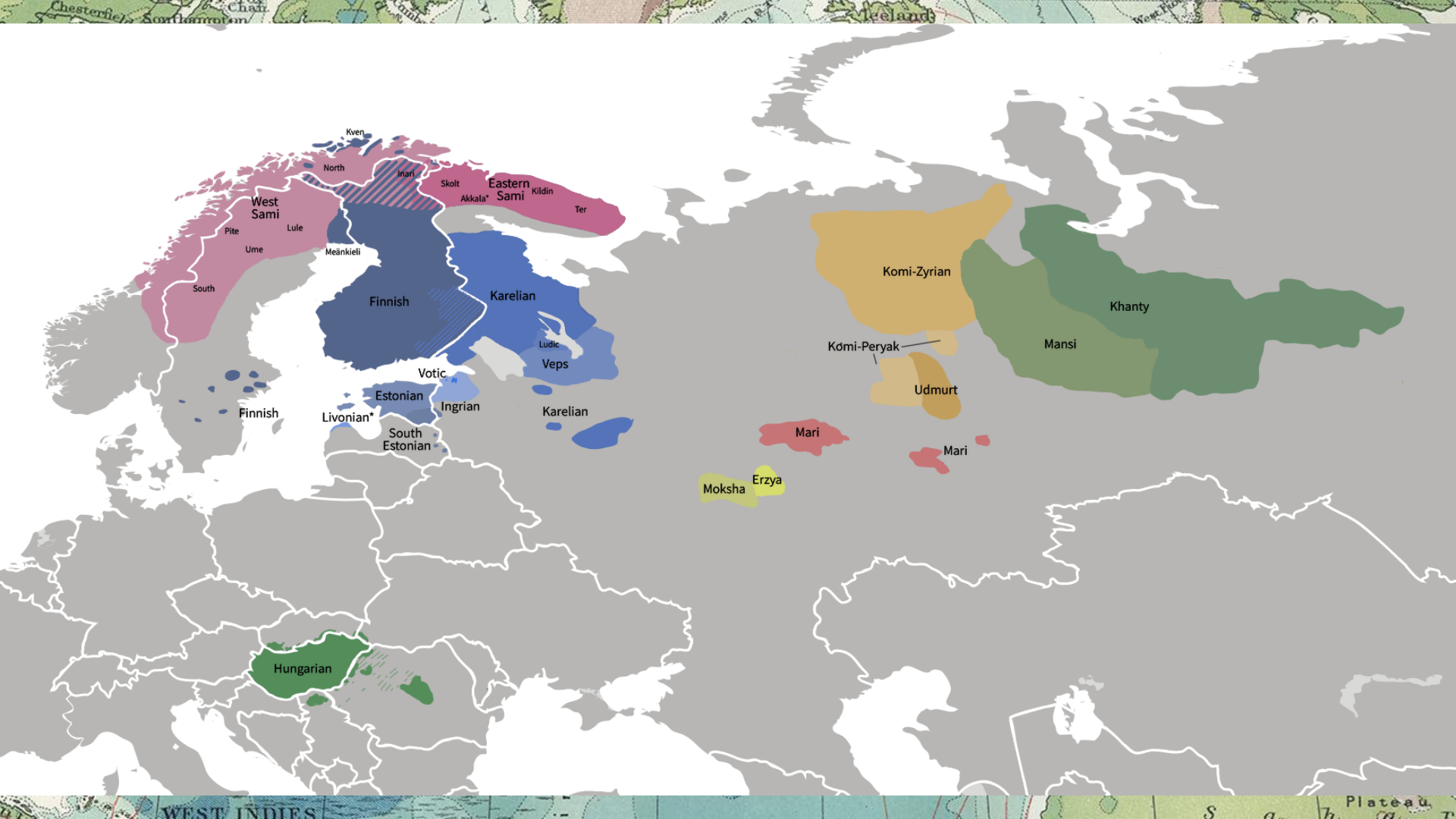
Luleå

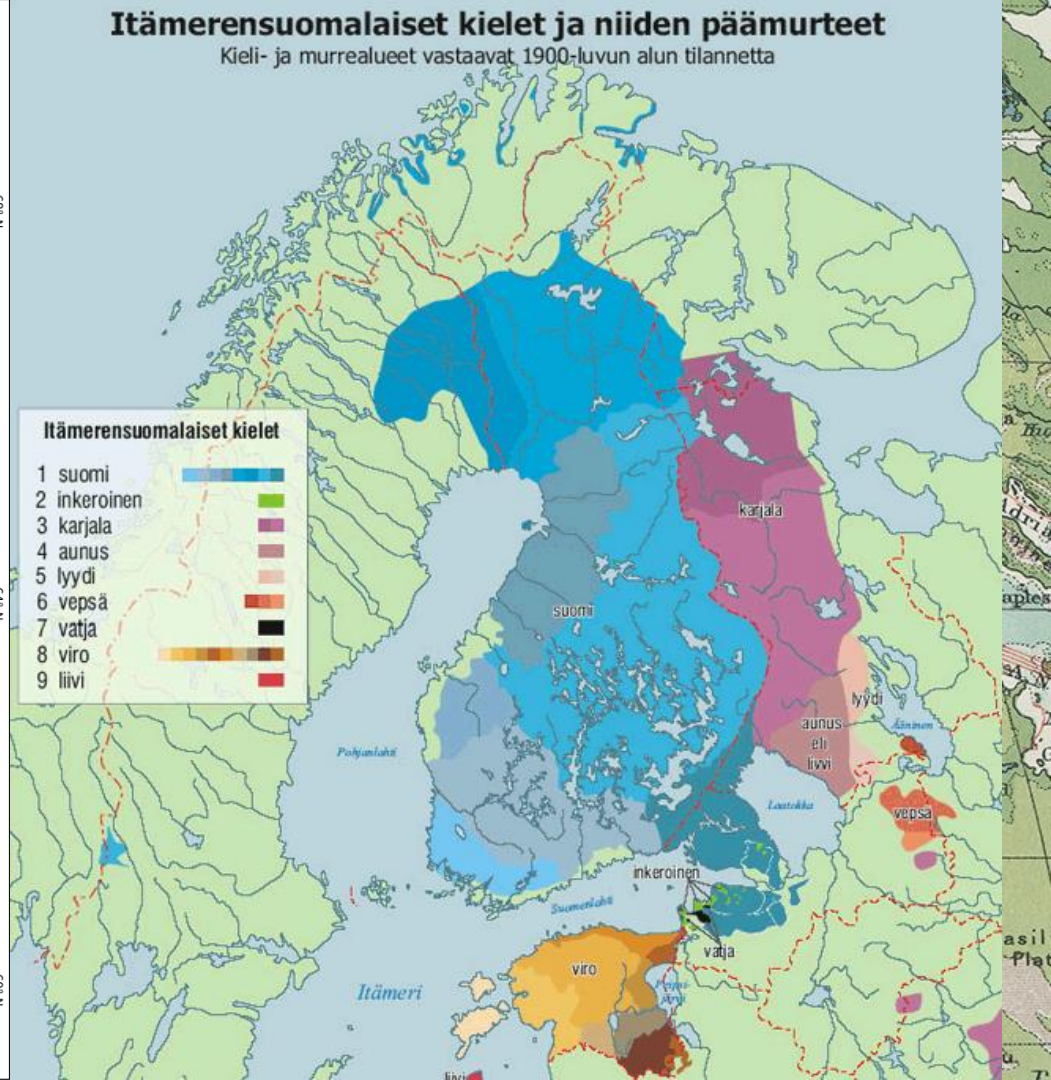
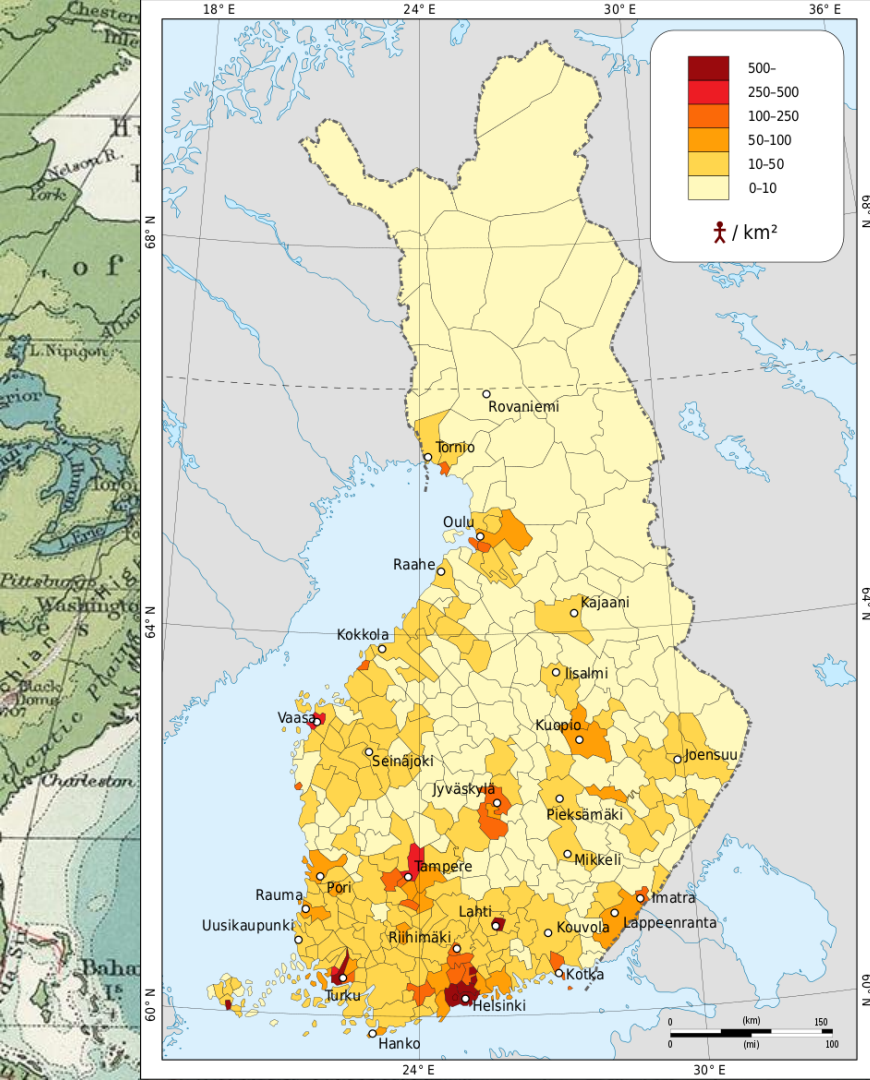
A Botteni-öböl partján helyezkedik el, a Kiruna és Gällivare környékén kitermelt vasércet nyáron itt rakják hajóra és innen szállítják az ország illetve a világ más részei felé.

5. Finnország

Finnország

Helsinki

Az oktatás központja és az ország fővárosa. Iparából a hajógyártás és -javítás, valamint a porcelánipar emelkedik ki. Közeliében található Espoo a NOKIA cég központjával.

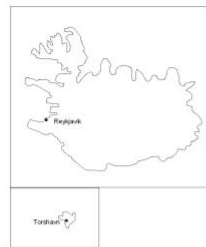

Finnország

Imatra

A faipar, cellulóz- és papírgyártás egyik legnagyobb központja

Finnország

Turku

Az ország korábbi fővárosa, a legjelentősebb kulturális központ. Svéd és finn nyelvű egyeteme van. Jelentőségét az adja továbbá, hogy kedvező közlekedési adottságokkal rendelkezik, fontos importkikötő. Jelentős személyforgalma van, amit főként Svédországgal és Észtországgal bonyolít le. Iparából a malom- és cukoripar emelkedik ki.

Finnország

Tampere

Jelentős víziergia összpontosul a város környékén. Erre itt textilipar települt. Fontos még gépipara, amely főként motorokat gyárt, valamint a faipar, amelynek majd minden ága (bútor-, cellulóz-, papírgyártás) megtalálható itt. Miskolc testvérvárosa.

Finnország

Oulu

Az északi országrész kiemelkedő kutató, fejlesztő, oktatási központja. A faiparon felül a nitrokémiai ipar legjelentősebb bázisa is. Az Oulu folyón több nagyteljesítményű erőmű épült, amelyek jelentős mennyiségű áramot termelnek, amit jórészt a déli országrészbe továbbítanak.

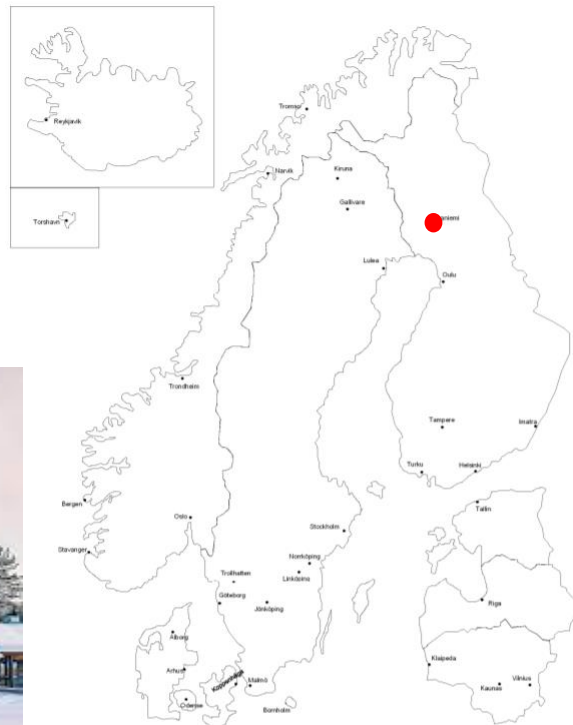

Finnország

Rovaniemi

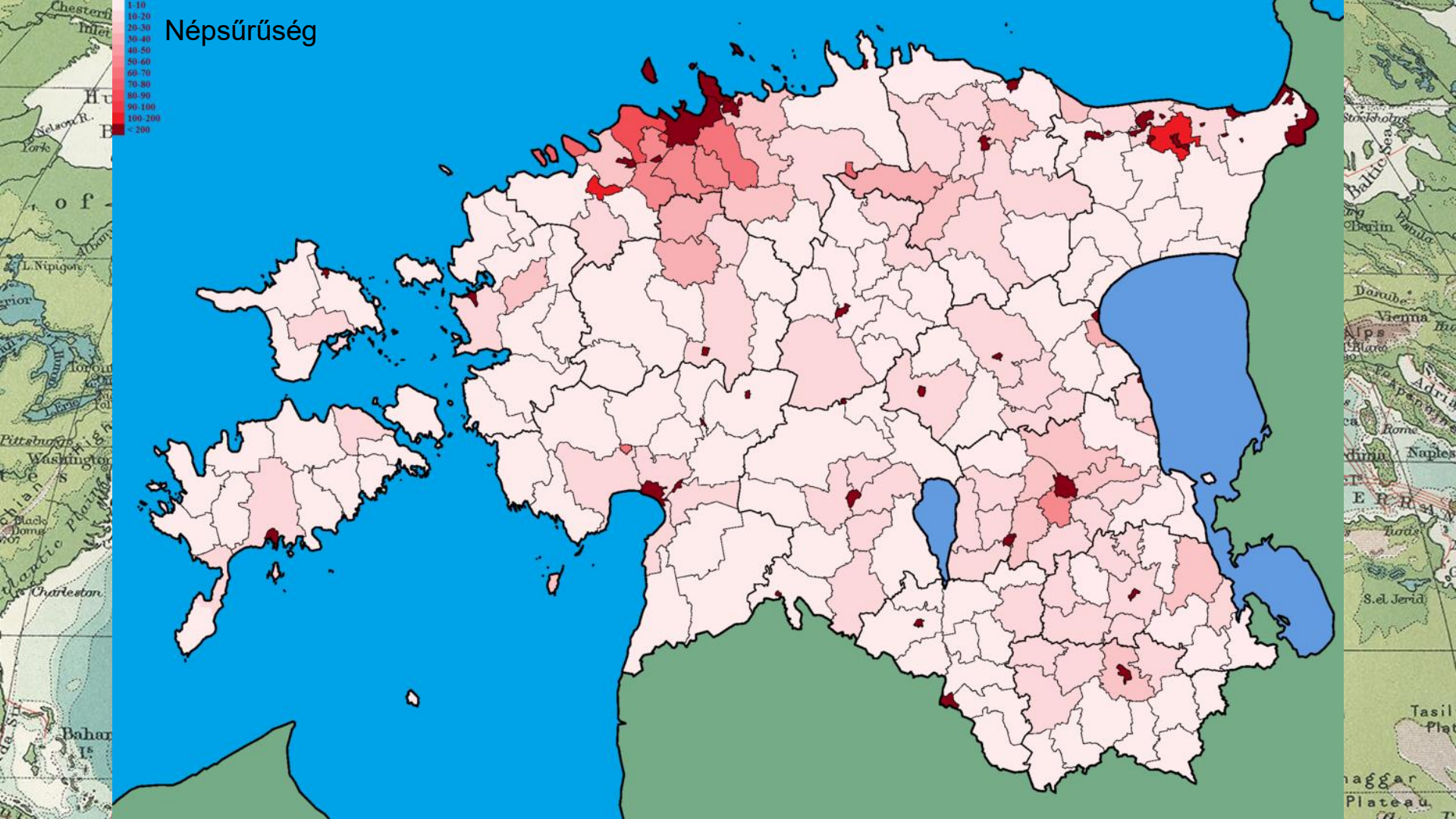
Lappföld kulturális, kereskedelmi és idegenforgalmi központja.

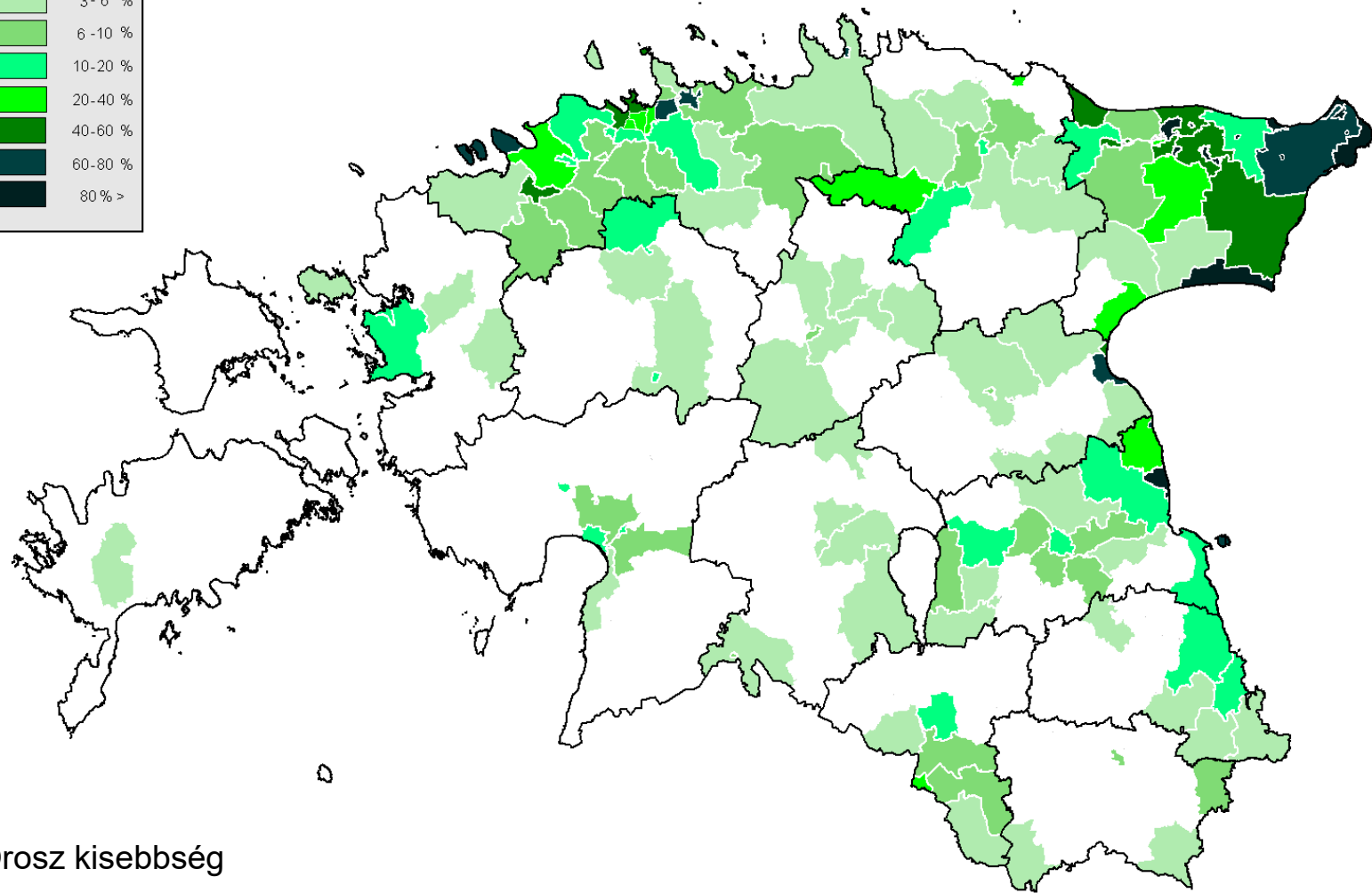
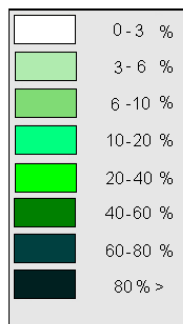

6.

Észtország

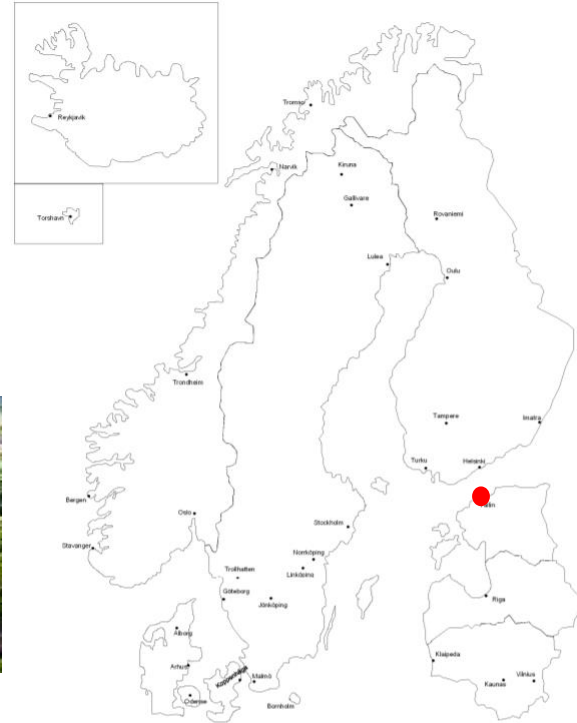
Orosz kisebbség

Észtország

Tallin

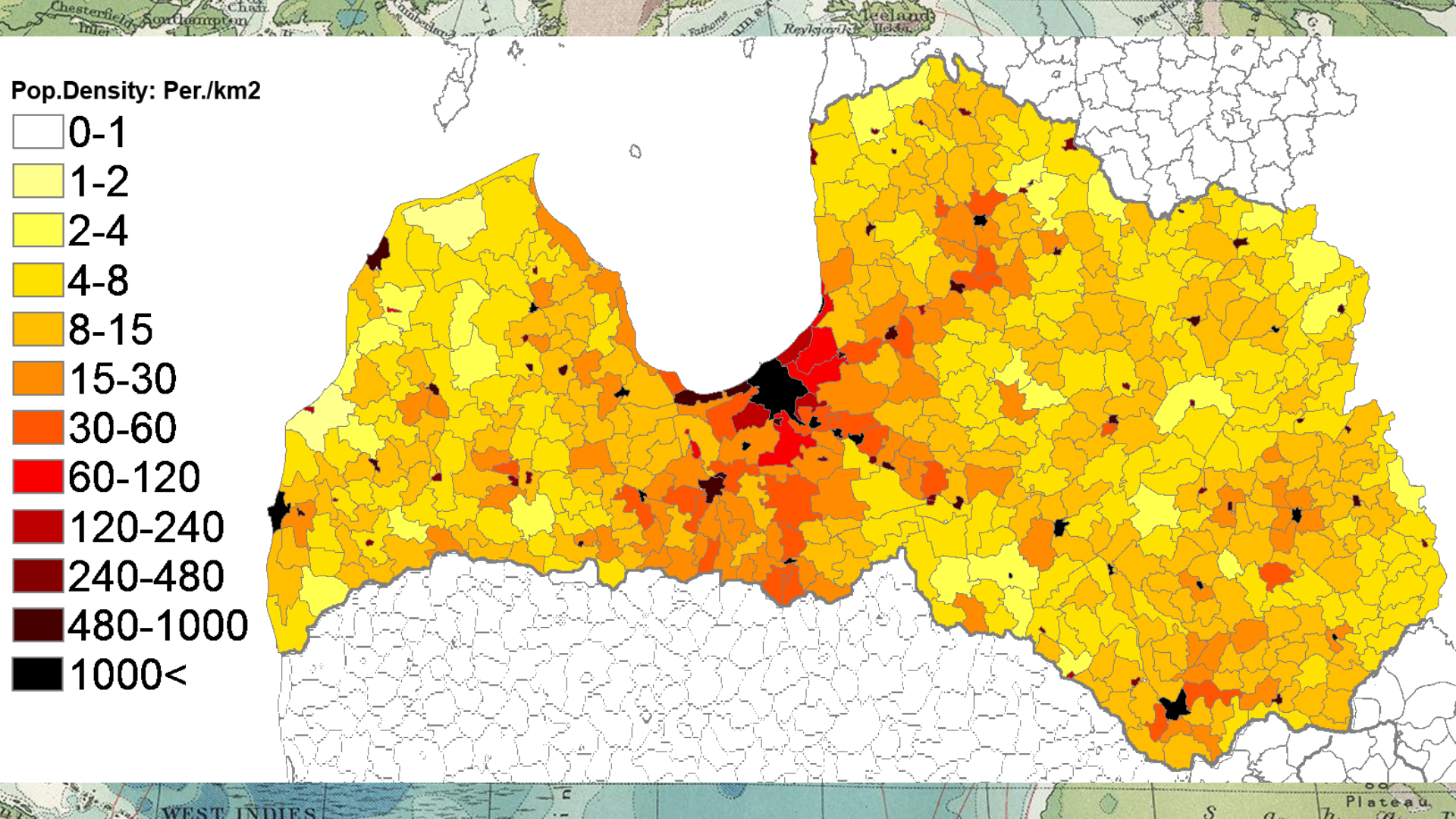
Az ország fővárosa. Az oktatás és a kulturális élet központja. Fontos „kikötői iparral”, kiemelkedő gépgyártással. Számottevő az élelmiszeripara, amely feldolgozza a tenger gyümölcseit éppúgy, mint a környező földeken termelt árukat is. Jelentős a fafeldolgozás és a fa alapú iparágak. Belvárosa műemlék jellegű, amely elsősorban a finneket vonzza hosszúhétvégékre, de nagy lendülete van a bevásárló turizmusnak is.

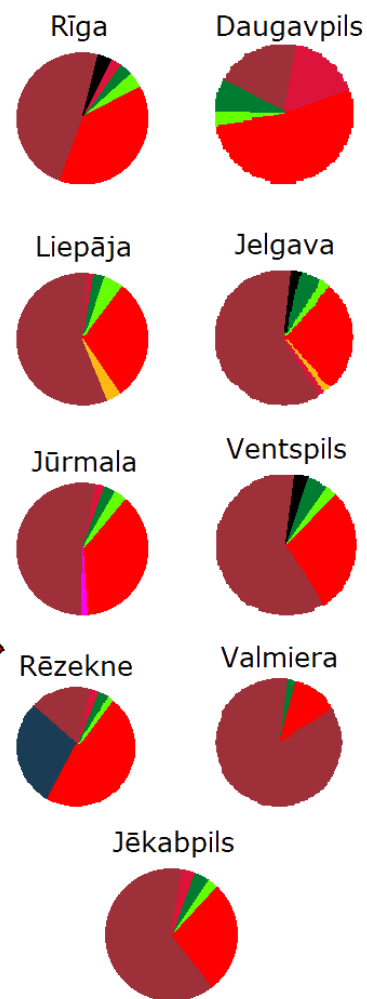
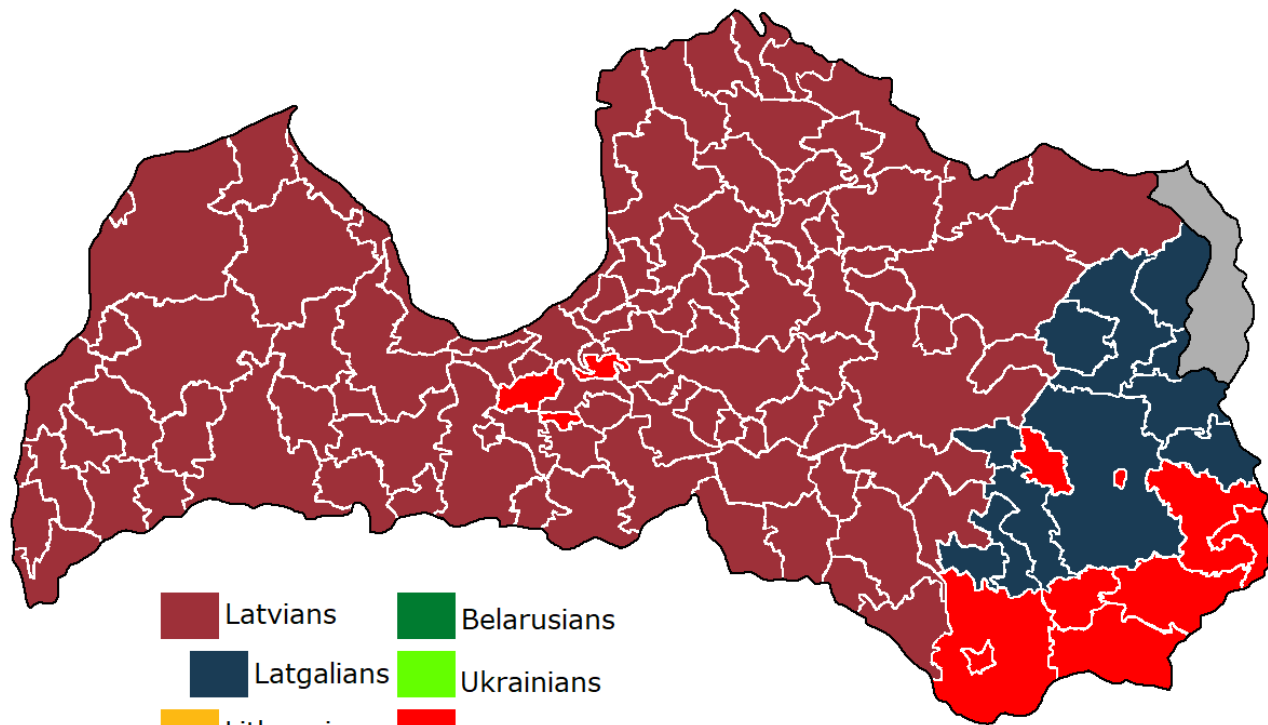
7.

Lettország

Nationality/Ethnicity Map of Latvia (Majority/Plurality)

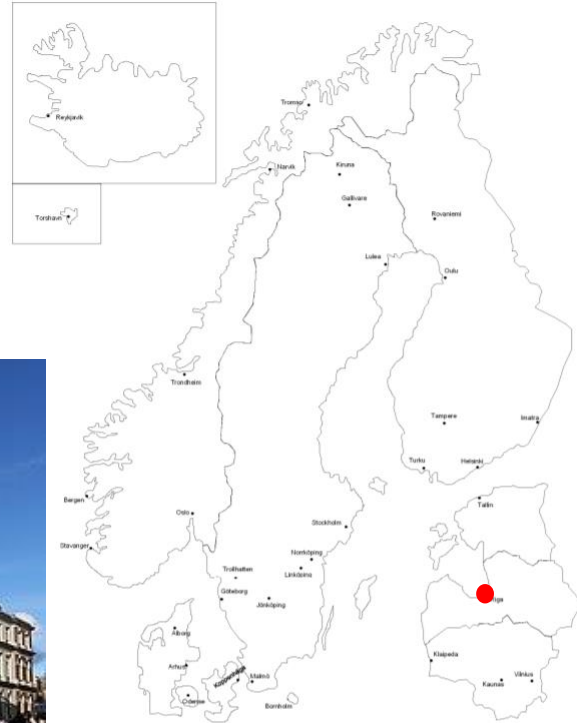

Lettország

Riga

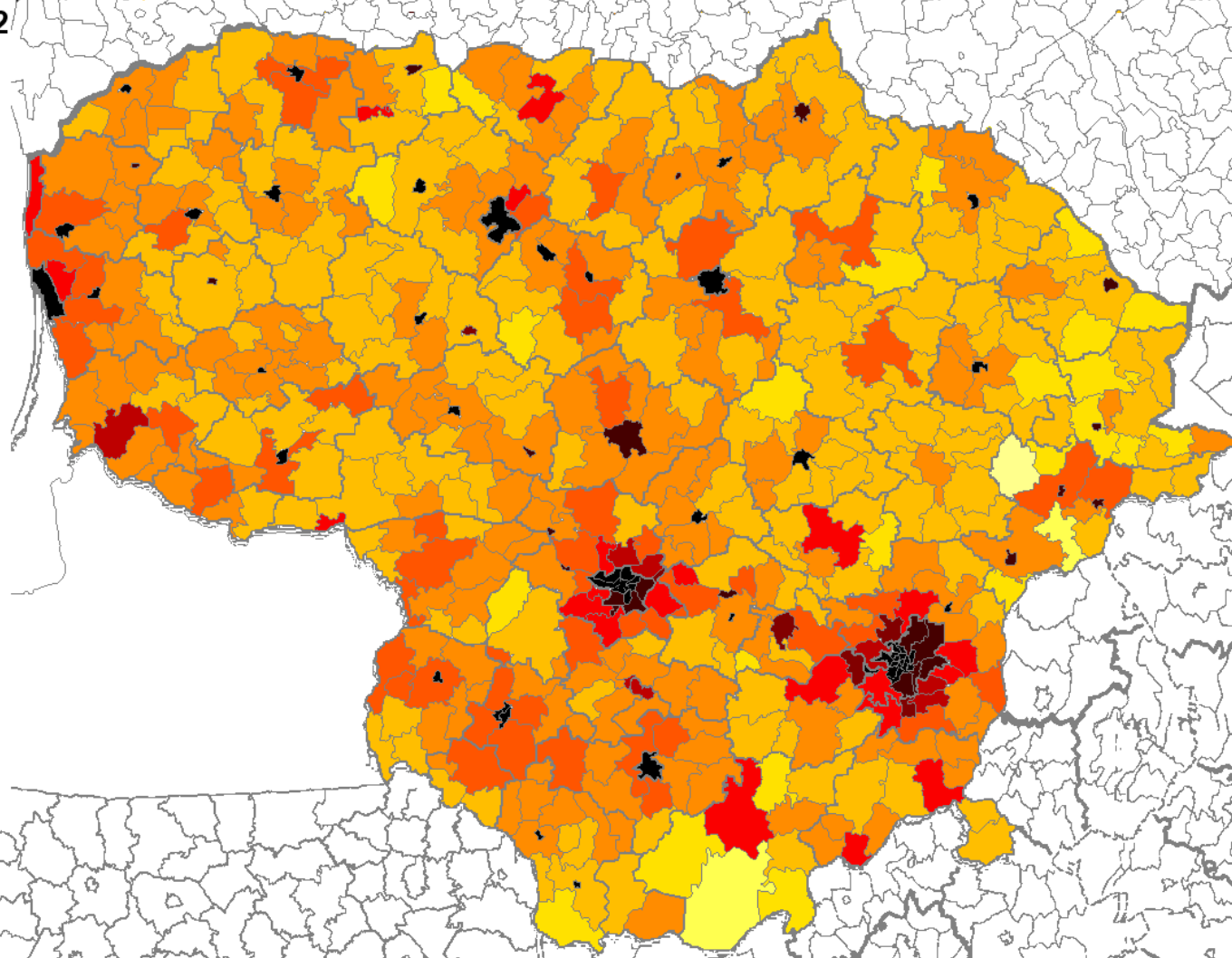
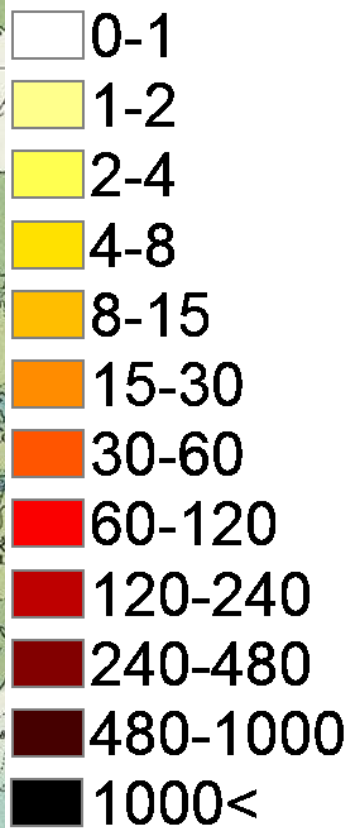
Főváros, a kultúra és az oktatás központja. 800 ezer lakosa, az ország össznépségének harmada. Jelentős kereskedő város, amelynek gyökerei egészen a Hansa szövetségig nyúlnak vissza. Ennek köszönhetően csakúgy, mint Tallinban itt is jelentős a műemlékek száma. Ipara főként a kikötőbe és annak környékére települt, ahol megtalálható szinte valamennyi iparág. Azonban a Szovjetunió összeomlásával a gépgyártás erőteljesen hanyatlott, így ez már csak minimális szerepet kap az élelmiszeripar és a vegyipar mellett.

8. Litvánia

Pop.Density: Per./km2

Litvánia

Vilnius

Az ország fővárosa, egyetemét Báthory István alapította 1587-ben. Fontos oktatási és kulturális központ. Jelentős idegenforgalma is van, amelyet gótikus belvárosának és romantikus szűk utcáinak köszönhet. Nagyon fontos közlekedési csomópont, elsősorban a vasúti közlekedésben. (Szentpétervár-Varsó, Moszkva-Minszk, valamint a Moszkva-Kalinyingrad vasútvonalak metszéspontjában). Kiemelkedő az élelmiszer- és textilipara, de fontos bútor- és bőripara is.

Litvánia

Kaunas

Jelentős közlekedési csomópont, fontos kereskedelmi, kulturális és ipari központ. A két világháború között az ország fővárosa volt.

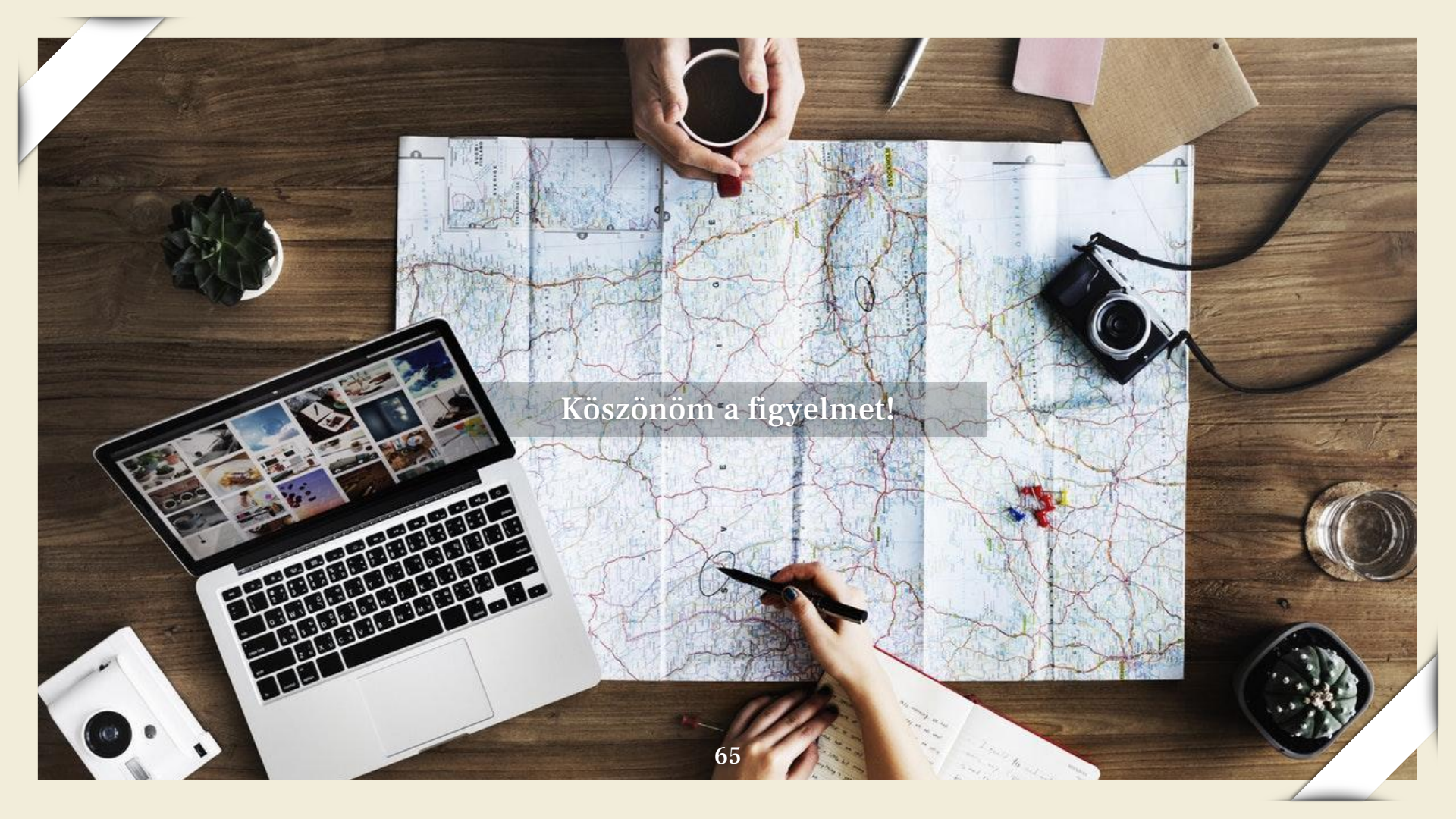
Litvánia

Klaipeda

A legjelentősebb kikötője az országnak. „Kikötői iparágai” mellett megtalálható a műtrágyagyártás, valamint az import faanyagra települt faipar, amely a bútorkészítésen át a papíriparig minden ágazatra kiterjed.

Köszönöm a figyelmet!